

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2009

PAMÁTNÍK TEREZÍN

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2009

Terežín, březen 2010

Název zpracovatele: Památník Terezín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terezín
IČ: 00177288
Telefon: +420 - 416 782 225, 416 782 442, 416 782 131, 416 783 160
Fax: +420 - 416 782 245
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná MK ČR pod. čj. 17.470/2000
ze dne 29. 12. 2000
Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREZÍN

Památník Terezín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terezín, dějiny terezínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terezín a sbírku výtvarných děl. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

- Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji společnosti.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi (Polsko) a v Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo preparování, konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky, CD-ROM a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympozia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti. Zajišťuje provoz Mezinárodního střediska setkávání včetně souvisejících služeb.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled uspořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Čestný výbor ředitelů Muzea ghetta v Terezíně
- 8. Výzkumná činnost
- 9. Vzdělávací činnost
- 10. Dokumentace a sbírky
- 11. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 12. Technická a stavební činnost
- 13. Výhled na rok 2010

ÚVODNÍ SLOVO

Tak jako v minulých letech chtěl bych při ohlédnutí se za minulým rokem nejprve poděkovat svým spolupracovníkům za poctivou a obětavou práci, díky které jsme navzdory nelehkým podmínkám, ovlivněným především hospodářskou krizí, dokázali splnit všechny hlavní stanovené úkoly jak v památkové péči, tak při připomínání, výzkumu a vzdělávání o nacistických represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích v době německé okupace. Také hospodaření Památníku, o němž se ještě zmíním, se podařilo udržet přes všechny problémy vyrovnané.

Je samozřejmé, že jsme věnovali soustavnou pozornost připomínání utrpení všech obětí okupace naší země v letech druhé světové války, ale i památky obětí nacismu, které pocházely z jiných zemí. Hlavní vzpomínková slavnost Terezínská tryzna se konala 17. května a zúčastnili se jí vedoucí představitelé státu v čele s předsedou Senátu Parlamentu České republiky Přemyslem Sobotkou, který přednesl hlavní projev. Vzpomínkové akce v Památníku Terezín však začaly již o několik týdnů dříve pietním shromážděním u příležitosti Mezinárodního dne obětí holokaustu Jom Hašoa, konaným v těchto prostorách dne 21. dubna. V jeho rámci bylo přečteno dalších sto jmen Židů deportovaných do Terezína, jako připomenutí konkrétních lidských osudů, skrývajících se za statistickými údaji o obětech protižidovských represálií nacistů. K účastníkům pak promluvil a na závěr přednesl modlitbu Kadiš vrchní pražský a zemský rabín Karol E. Sidon.

Připomenutí poslední popravy provedené v policejní věznici gestapa v Malé pevnosti v Terezíně dne 2. května 1945 se konalo 30. dubna za účasti zástupců Svazu bojovníků za svobodu, jakož i představitelů města a Ústeckého kraje a dalších občanů. Další významnou vzpomínkovou akcí bylo pietní shromáždění na paměť popravy JUDr. Milady Horákové, jež se konalo 26. června. Zúčastnila se jej delegace Konfederace politických vězňů, zástupci města Terezína a další občané. Památku JUDr. Milady Horákové jsme si v uplynulém roce připomenuli ještě jednou 22. prosince u pamětní desky v Pamětní síni Malé pevnosti (bývalý „Krankenrevier“) v předvečer jejich nedožitých narozenin.

Dlouhou tradici má rovněž tryzna Kever Avot, která je připomínkou počátku deportací Židů z českých zemí a obětí z jejich řad v průběhu holokaustu. Jejimi spoluorganizátory jsou Federace židovských obcí v České republice a Pražská židovská obec. Od roku 1946 se koná každoročně vždy v neděli, týden před nejvýznamnějším židovským svátkem, kterým je Nový rok – Roš Hašana, u krematoria na Židovském hřbitově. Tentokrát se bývalí vězni terezínského ghetta, členové židovských obcí a další hosté sešli 13. září.

Poslední vzpomínková akce se uskutečnila 16. října. K tomuto datu se váží dvě závažné události: V roce 1941 byly toho dne zahájeny deportace českých Židů, jejichž

transporty směřovaly nejprve do ghatt v Lodži a Minsku. Od 24. listopadu 1941 se jejich cílem stal Terezín, kde bylo zřízeno židovské ghetto. 16. října 1944 byl z terezínského ghetta vypraven jeden z mnoha transportů. Jeho zvláštností bylo to, že v něm do vyhlazovacího tábora v Osvětimi odjízděla řada osobností terezínského kulturního života, především z oblasti hudby. Obě zmíněná smutná výročí byla připomenuta v rámci vernisáže výstavy kreseb Alfreda Kantora, na niž navázal koncert z děl židovských autorů, provedený koncertními umělci doc. Jiřím Hoškem a prof. Boženou Kronychovou.

Významnou mezinárodní akcí bylo jednání mezinárodní konference „Holocaust Era Assets“ v Praze, na které vystoupili se svými příspěvky také pracovníci Památníku Terezín. Závěrečný den jejího jednání spojený s vyhlášením Terezínské deklarace se uskutečnil dne 30. června v Terezíně. V jeho rámci se konal také koncert „Defiant requiem“, jehož se zúčastnil předseda vlády České republiky, ministr zahraničí a řada dalších významných hostů. V souvislosti s konferencí připravil Památník Terezín spolu s Nadací Centropa výstavu „Knihovna zachráněných vzpomínek“.

Jednotlivá oddělení Památníku po celý rok spolehlivě plnila své úkoly. V činnosti sbírkového oddělení a dokumentačního oddělení byla hlavní pozornost věnována digitalizaci sbírek. V omezené míře pokračovala i činnost akviziční. Spolu s organizačním oddělením a ve spolupráci se Severočeskou galerií výtvarných umění v Litoměřicích připravilo sbírkové oddělení výstavu z našich sbírek v pražské Galerii Klementinum.

Intenzivní výzkumná činnost našla své vyjádření ve výstupech v podobě publikační činnosti, především v novém přepracovaném a rozšířeném vydání publikace „Malá pevnost Terezín 1940–1945“. Historické oddělení se podílelo i na přípravě vydání publikace o F. P. Kienovi, která doprovázela uskutečnění velké výstavy o této vedoucí umělecké osobnosti terezínského ghetta. Historické oddělení ve spolupráci se vzdělávacím a organizačním oddělením připravily také ve dnech 14. až 16. září mezinárodní konferenci „Historie a její prezentace: Místa nacistické perzekuce“ a dále ve dnech 15. a 16. října mezinárodní workshop pracovníků památníků, kteří se podílejí na vytváření databází bývalých vězňů.

Uvedená oddělení spolupracovala i při realizaci akcí, jež připravovalo vzdělávací oddělení. Z celé řady jeho programů bych chtěl připomenout alespoň pravidelné semináře dalšího vzdělávání učitelů, z nichž některé probíhají s podílem zahraničních lektorů a další v zahraničních partnerských institucích.

Při všech těchto akcích působí při méně viditelných, ale nezbytných činnostech pracovníci technického oddělení, kteří mimoto zajišťovali takové akce jako je sanace systému podzemních chodeb v Malé pevnosti, přemístění sousoší akademického sochaře Ladislava Chocholeho, opravu střechy nad modlitebnou z doby ghetta a další.

Organizační oddělení zajistilo samostatně nebo ve spolupráci s odbornými odděleními sedm dočasných výstav. Z nich bych chtěl připomenout alespoň výstavu o eu-

tanázii „Nehodné žití“, uspořádanou společně s partnery z Německa a Rakouska, a autorskou výstavu Oldřicha Kulhánka.

Navzdory značnému nárůstu úkolů spojených mj. s několika nepravidelnými kontrolami účetnictví pracovalo obětavě a bezchybně také ekonomické oddělení.

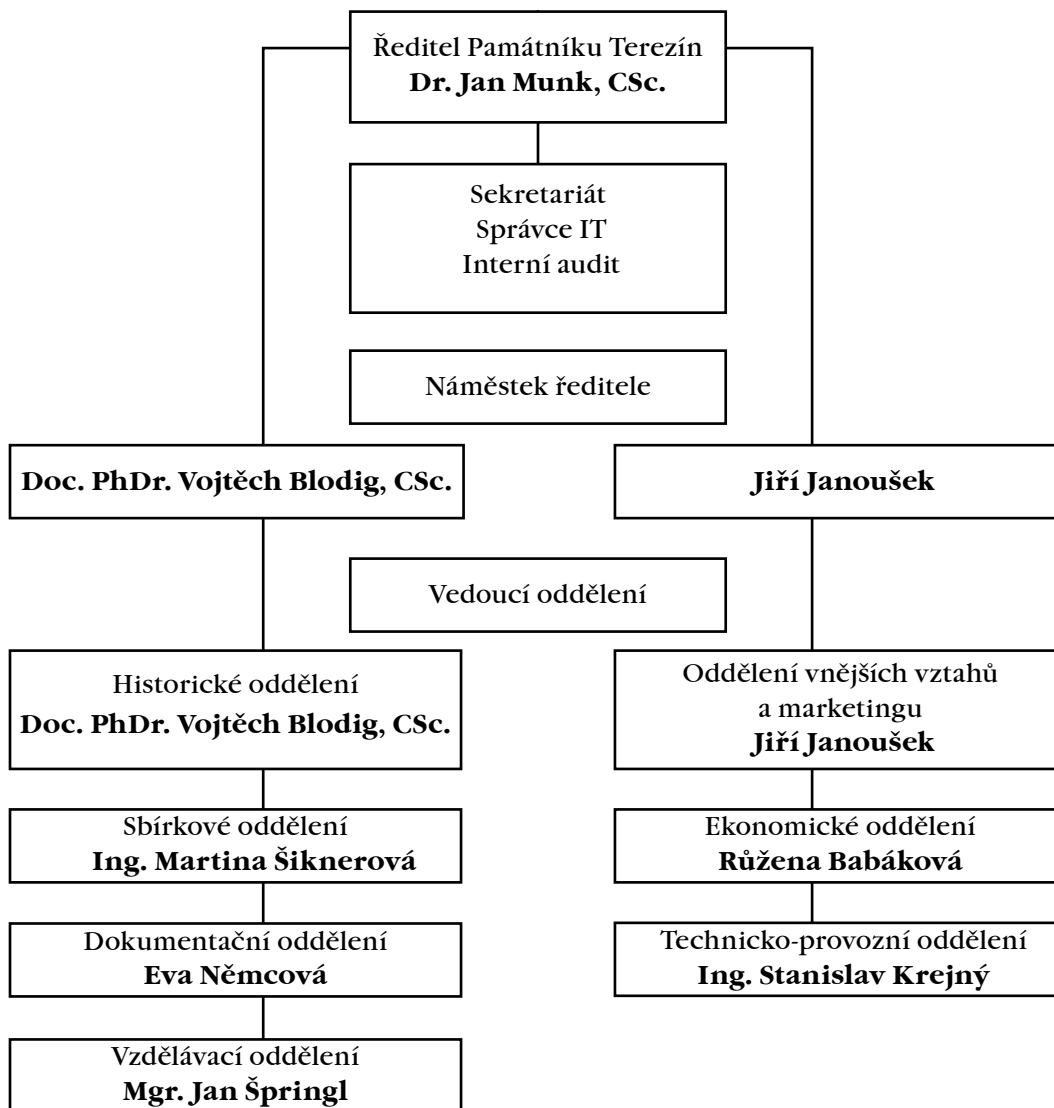
V příštím roce nás čeká opět mnoho práce – vedle zajištění řady vzpomínkových akcí to bude plnění úkolů vyplývajících z dlouhodobé koncepce naší činnosti, uspořádání odborného semináře k 70. výročí vzniku policejní věznice gestapa v Malé pevnosti, uspořádání celkem devíti výstav (z nich bych chtěl připomenout alespoň výstavu k 65. výročí osvobození a výstavu z přírůstků našich sbírek) a splnění řady dalších úkolů. Jejich výčet by byl dlouhý, a proto se na závěr omezím již jen na jedno připomenutí a zároveň poděkování: Jak všichni víte, nedávno byla veřejnost pobouřena krádeží bronzových destiček se jmény pohřbených obětí z Národního hřbitova v Terezíně. Tato událost si vynutila realizaci nákladných bezpečnostních opatření, která by opakování takového vandalismu zabránila. Do prostor Národního a Židovského hřbitova bylo instalováno osvětlení a rovněž kamerový systém, umožňující nepřetržité střežení obou areálů. Především díky pomoci Ministerstva kultury ČR se tato opatření podařilo uskutečnit a ukradené destičky byly již nahrazeny. Chtěl bych v této souvislosti vyjádřit upřímné poděkování našemu zřizovateli a zdůraznit, že jeho pomoc a podporu pocítujeme nejen v podobných krizových situacích, ale trvale, což přispívá k vytváření dobrých podmínek pro naši práci.

Z důvodů, které jsem již zmínil na počátku tohoto úvodního slova, poklesla návštěvnost Památníku Terezín v roce 2009 (viz Statistika ve 4. kapitole této zprávy). To samozřejmě velmi komplikuje naši situaci, protože vývoj návštěvnosti je i ekonomickým faktorem, který ovlivňuje možnosti plnění úkolů jak v oblasti rekonstrukcí a restaurování, tak publikačních a výstavních projektů. Navzdory tomu chceme učinit vše pro úspěšné splnění úkolů Památníku i v roce 2010.

Naší jistotou zůstává především kvalitní a obětavá práce všech zaměstnanců. Velmi si jí vážím a chtěl bych za ni ještě jednou upřímně poděkovat, popřát svým kolegům pevné zdraví, hodně štěstí a chuti do další práce.

PhDr. Jan Munk, CSc.
ředitel Památníku Terezín

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

V České republice je Památník Terezín jedinou institucí svého druhu. Jeho posláním je především uchovávat památku obětí rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace, její odkaz přibližovat a zprostředkovávat veřejnosti prostřednictvím muzejní a osvětové činnosti a současně pečovat o místa spojená s utrpením desetitisíců lidí v letech druhé světové války.

[1] Ve správě Památníku Terezín se nacházejí objekty a areály, které ve svém celku představují jedinečný muzejní komplex, do kterého přicházejí každoročně statisíce návštěvníků z domova i ze zahraničí. Tento komplex zahrnuje také vynikající ukázky vojenského pevnostního stavitelství z konce 18. století, které budí jejich pozornost. Avšak naprostá většina z nich přijíždí především proto, aby se mohla seznámit se smutně proslulými místy, která jsou již po několik generací v obecném povědomí veřejnosti spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, kteří v letech nacistické okupace do těchto míst byli zavlčeni z mnoha zemí Evropy. S historií nacistických represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích se mohou seznámit v řadě stálých i příležitostných expozic. Stejně tak mohou navštívit pietní prostory a další památná místa spojená s touto tragickou kapitolou novodobých dějin.

[2] Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, kte-

ré jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Kolumbárium ghetta, památník na břehu Ohře, kde byl nedlouho před koncem nacistické okupace do řeky vysypán popel obětí, a zbytek železniční vlečky. Kromě uvedených pietních míst se ve městě Terezín nacházejí další památná místa a objekty.

[3] V areálu Malé pevnosti, která je od města vzdálena necelý kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznici gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přílehlým areálem, jakož i vchodový objekt do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otrockou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren (jejich stavby nesly krycí názvy Richard I a Richard II) však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze navštívit s průvodci i krematorium koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- [4] Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945 – expozice v Muzeu ghetta
- [5] Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
- [6] Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta
- [7] Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- [8] Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- [9] Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- [10] Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- [11] Divadlo v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- [12] Malá pevnost Terezín 1940–1945 – expozice v Muzeu Malé pevnosti

- 13 Výtvarná expozice Památníku Terezín – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 14 Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945 – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 15 Terezín 1780–1939 – expozice ve vstupním objektu Malé pevnosti
- 16 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948 – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 17 Milada Horáková – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti

Návštěvníci mohou zhlédnout rovněž řadu dočasných výstav. Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, jakož i odborné knihovny. Pracovníci Památníku poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

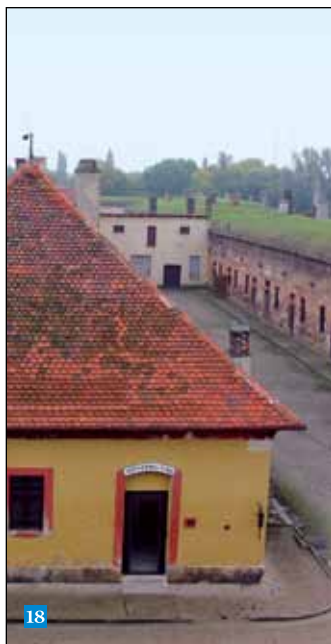

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2009 ¹⁸

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	3 851	2 556	1 493	944
Únor	6 612	5 406	4 067	781
Březen	17 936	15 578	13 181	1 696
Duben	27 813	18 709	14 012	5 258
Květen	27 141	15 635	9 985	6 837
Červen	20 420	13 215	7 870	5 027
Červenec	24 449	18 329	8 507	2 240
Srpen	23 701	16 655	6 733	2 407
Září	25 131	20 883	14 074	1 945
Říjen	21 186	16 794	11 134	2 833
Listopad	7 508	5 499	2 786	1 443
Prosinec	4 299	3 469	1 566	613
Rok 2009	208 047	152 728	95 408	32 024
Rok 2008	222 167	169 003	106 006	52 956
Rozdíl	- 14 120	- 16 275	- 10 598	- 20 932

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2009 ¹⁹

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	3 247	2 054	1 079	926
Únor	4 752	3 683	2 516	730
Březen	10 403	8 635	6 714	1 206
Duben	15 991	10 404	6 865	4 288
Květen	18 553	8 976	4 883	5 809
Červen	15 011	9 074	4 932	4 452
Červenec	19 842	15 160	7 041	1 858
Srpen	17 333	12 144	4 449	2 006
Září	15 498	12 515	7 776	1 614
Říjen	16 040	12 358	7 720	2 558
Listopad	5 620	3 966	1 990	1 301
Prosinec	3 415	2 756	1 084	524
Rok 2009	145 705	101 725	57 049	27 272
Rok 2008	157 191	113 635	63 473	39 116
Rozdíl	- 11 486	- 11 910	- 6 424	- 11 844

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2009 ²⁰

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	2 021	1 116	671	830
Únor	2 644	1 911	1 366	542
Březen	5 693	4 546	3 660	865
Duben	7 551	4 701	2 986	2 531
Květen	6 076	2 776	1 387	1 962
Červen	6 296	3 608	1 960	2 095
Červenec	6 679	5 731	2 631	394
Srpen	6 565	5 369	2 140	473
Září	7 245	6 015	4 058	753
Říjen	7 204	5 542	3 510	1 415
Listopad	3 240	2 086	1 060	1 046
Prosinec	2 169	1 676	698	454
Rok 2009	63 283	45 077	26 127	13 360
Rok 2008	65 980	46 550	26 136	17 453
Rozdíl	- 2 697	- 1 473	- 9	- 4 093

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2009:

- ²¹ Prezident Státu Izrael Šimon Perez navštívil dne 30. března Památník Terezín v doprovodu prezidenta České republiky Václava Klause.
- ²² Vzpomínková akce u příležitosti světového dne památky obětí holokaustu Jom Hašoa se konala za účasti zemského rabína Karola Sidona a dalších hostů 21. dubna v Muzeu ghetta. Součástí vzpomínkové akce byla i vernisáž výstavy „Knihovna zachráněných vzpomínek“ a koncert z děl terezínských autorů v podání violoncellisty doc. Jiřího Hoška.
- ²³ Dne 30. dubna se konala vzpomínková akce na poslední popravu v Terezíně. V jejím průběhu byly položeny věnce na popravišti v Malé pevnosti a na Národním hřbitově. Akce byla připravena ve spolupráci s ÚV ČSBS.
- ²⁴ Terezínská tryzna se konala 17. května na Národním hřbitově za účasti zástupců Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, vlády, zastupitelských úřadů mnoha zemí a řady dalších hostů. Hlavní projev přednesl Přemysl Sobotka, předseda Senátu Parlamentu ČR. V odpoledních hodinách se uskutečnil v městské jízdárně v Terezíně koncert „Defiant requiem“, který dirigoval Murry Sidlin z USA.
- Dne 26. června se konal pietní akt při příležitosti výročí poprav JUDr. Milady Horákové.
- ²⁵ Významnou událostí bylo jednání mezinárodní konference „Holocaust Era Assets“, jež proběhla v Praze a v Terezíně, kde se v její závěrečný den 30. června uskutečnilo vyhlášení Terezínské deklarace. V jeho rámci se znovu konal koncert „Defiant requiem“, jehož se zúčastnili předseda vlády České republiky Jan Fischer, ministr zahraničí Jan Kohout a řada dalších významných hostů.
- ²⁶ Tradiční tryzna Kever Avot za oběti genocidy Židů z českých zemí se konala 13. září v prostoru Židovského hřbitova v Terezíně.
- ²⁷ Ve dnech 14. až 16. září se uskutečnila mezinárodní konference „Historie a její prezentace: Místa nacistické perzekuce“.
- ²⁸ Ve dnech 15. a 16. října proběhl mezinárodní workshop pro pracovníky památníků, kteří se zabývají vytvářením databází bývalých vězňů.
- ²⁹ Dne 16. října se konala vzpomínková akce k uctění památky obětí transportu, který dne 16. října 1944 odvezl do vyhlazovacího tábora v Osvětimi-Březince řadu předních kulturních osobností z terezínského ghetta a zároveň k připomenutí počátku deportací židovského obyvatelstva z českých zemí v roce 1941. Obě výročí byla připomenuta v rámci vernisáže výstavy kreseb Alfreda Kan-

tora, na niž navázal koncert z děl židovských autorů, provedený koncertními umělci doc. Jiřím Hoškem a prof. Boženou Kronychovou.

- Ve dnech 26. – 29. listopadu se konal mezinárodní seminář „Holokaust ve vzdělávání“.
- Shromáždění k uctění památky Milady Horákové se konalo 22. prosince v Pamětní síni Malé pevnosti.

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2009:

- Eva Melnik-Kellerman. Pozdravy z Izraele – výtvarná výstava
- Samuel Willenberg. Umění ze vzpomínek – plastiky
- Franz Peter Kien – výstava k 90. výročí narození židovského malíře, spisovatele a dramatika
- Knihovna zachráněných vzpomínek – dokumentární výstava
- Oldřich Kulhánek – výtvarná výstava
- Nehodné žití – dokumentární výstava
- Poklady. Ze sbírek Severočeské galerie výtvarných umění v Litoměřicích a Památníku Terezín – výtvarná výstava instalovaná v pražské Galerii Klementinum

EDIČNÍ A PROPAGAČNÍ ČINNOST:

- Zpracovány informativní články do sdělovacích prostředků
- Vydána Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2008 v českém a anglickém jazyce
- Vydány Terezínské listy č. 37
- Průběžně probíhalo doplňování a dotisk cizojazyčných tištěných průvodců ve čtrnácti jazykových mutacích
- Vydány katalogy a skládačky ke všem výstavám
- Čtvrtletně vycházel Zpravodaj, připravovaný vzdělávacím oddělením
- Vydána publikace Malá pevnost Terezín 1940–1945
- Vydána publikace „Franz Peter Kien“
- Vydána metodická příručka „Ghetto Terezín, holokaust a dnešek“, připravená vzdělávacím oddělením

PRŮVODCI:

- Před zahájením návštěvní sezóny 2009 byl pro průvodce ve spolupráci se vzdělávacím oddělením připraven odborný seminář
- Průběžně byl doplňován a školen kádr průvodců

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB:

V roce 2005 vydal Památník Terezín „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do objektů Památníku, příkaz obsahuje všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace se v roce 2006 podařilo zřídit bezbariérový vstup do 1. patra stálé expozice v Muzeu ghetta a do krematoria v prostoru Židovského hřbitova. V roce 2007 byl zřízen bezbariérový vstup do 1. patra Muzea Malé pevnosti.
- Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku bude pokračovat v závislosti na finančních možnostech.
- Objekty Památníku jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas/SEČ (1. 11. – 31. 3.): denně 8.00 – 16.30

Letní čas/SELČ (1. 4. – 31. 10.): denně 8.00 – 18.00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas/SEČ (1. 11. – 31. 3.): denně 9.00 – 17.30

Letní čas/SELČ (1. 4. – 31. 10.): denně 9.00 – 18.00

Kolumbárium, obřadní místnosti a ústřední márnice

Zimní čas/SEČ (1. 11. – 31. 3.): denně 9.00 – 17.00

Letní čas/SELČ (1. 4. – 31. 10.): denně 9.00 – 18.00

Krematorium

Zimní čas/SEČ (1. 11. – 31. 3.): 10.00 – 16.00

Letní čas/SELČ (1. 4. – 31. 10.): 10.00 – 18.00

v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta

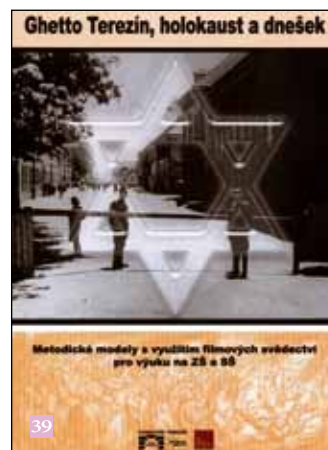
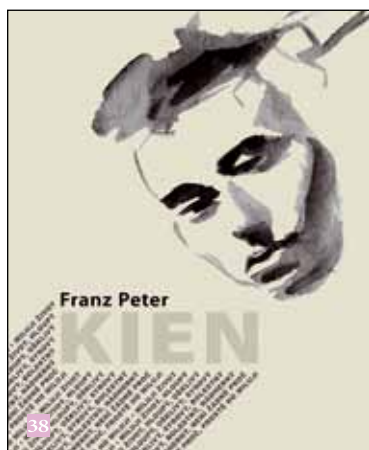
Zimní čas/SEČ (1. 11. – 31. 3.): denně 9.00 – 17.30

Letní čas/SELČ (1. 4. – 31. 10.): denně 9.00 – 18.00

Všechny objekty jsou uzavřeny 24. 12. – 26. 12. a 1. 1.

Otevírací doba se mění na letní a zimní v den následující po změně času na letní a zpět (říjen a březen). Data 31. 10./1. 1. a 31. 3./1. 4. jsou tedy pouze orientační!

- Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku a na webových stránkách Památníku.
- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách Památníku Terezín. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník pořádá, jakož i ediční plán.
- Archiv a sbírky jsou dle platných směrnic přístupné pro badatele (viz kapitola o činnosti dokumentačního a sbírkového oddělení).

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

Vzhledem k tomu, že v nacistických represivních zařízeních, jejichž památku Památník Terezín udržuje a připomíná, byli vězněni občané mnoha zemí, mají vnější vztahy a mezinárodní spolupráce pro tuto instituci zcela zásadní význam.

Je samozřejmé, že největší pozornost je věnována spolupráci s bývalými vězni a jejich organizacemi doma i v zahraničí. Největší skupinu z nich představují někdejší vězni terezínského ghetta, kteří jsou sdruženi v organizaci Terezínská iniciativa. Ta dovršila již dvacáté výročí zahájení své činnosti. Za tuto dobu vykonala nesmírně mnoho při různých aktivitách zaměřených na osvětlení příčin a průběhu nacistické genocidy evropských Židů a v jejich rámci i pro podporu výzkumné, muzejní a vzdělávací činnosti Památníku Terezín. Jestliže v minulosti mu pomáhala především při budování expozic, v současnosti se těžiště přesunulo především do oblasti vzdělávání. Nejde přitom jen o přímou účast bývalých vězňů na zajišťování vzdělávacích programů, která je nezastupitelná, ale i finanční podporu poskytovanou školám z České republiky na dopravu do Terezína. Nadále pokračuje i spolupráce při realizaci výzkumných záměrů a při doplňování databáze bývalých vězňů ghetta. Partnerem v této oblasti je Institut Terezínské iniciativy, který je hlavním nositelem zmíněné databáze. V uplynulém roce byla zahájena rovněž společná příprava na vytváření informačního systému o archivních fondech k dějinám terezínského ghetta ve spolupráci s partnerskými organizacemi z Izraele (Yad Vashem, Beit Theresienstadt).

Spolupráce s bývalými vězni z policejní věznice gestapa v Malé pevnosti a z koncentračního tábora v Litoměřicích je již po několik let podstatně složitější vzhledem k jejich vysokému průměrnému věku. Kontakt s nimi a s bývalými vězni dalších nacistických represivních zařízení (Osvětim, Ravensbrück, Dachau, Flossenbürg aj.) je zajišťován prostřednictvím Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu. Tento orgán byl spolupořadatelem Terezínské tryzny, jako ústřední vzpomínkové akce připomínající oběti nacistické okupace, jakož i vzpomínkového aktu u příležitosti výročí poslední popravy v Terezíně.

Vedle Institutu Terezínské iniciativy představovaly v oblasti vědecko-výzkumné a muzejní práce hlavní domácí partnery Památníku Terezín především Židovské muzeum v Praze, Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Národní muzeum v Praze a Národní archiv v Praze.

Od demokratických přeměn v naší zemi v roce 1989 se velmi intenzivně rozvíjí spolupráce se zahraničními organizacemi, které si vytyčily úkol pomáhat aktivně při odčiňování zločinů spáchaných na občanech zemí ovládaných nacistickým režimem a přispívat k výchově mladých lidí k respektování demokratických hodnot. Do Památníku Terezín již od počátku devadesátých let přijíždějí dobrovolníci, kteří jsou vysíláni organizacemi Gedenkdienst z Rakouska a Aktion Sühnezeichen/Frie-

densdienste (ASF) z Německa. V posledních letech tito dobrovolníci spolupracují především se vzdělávacím oddělením Památníku při zajišťování vzdělávacích pobytů německy mluvících skupin. Organizace ASF vysílá do Terezína rovněž skupiny na pracovní pobyty, které pomáhají při údržbě areálů především ve městě.

Přímé vzájemné kontakty udržuje Památník s řadou zahraničních partnerských institucí, k nimž patří památníky zřízené v místech bývalých represivních zařízení, jakož i četné výzkumné a vzdělávací instituce, které se zabývají různými aspekty národní, politické a rasové perzekuce na územích ovládaných nacisty v letech druhé světové války. V Polsku k těmto partnerům patří již dlouhá léta Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu a Museum of Jewish Heritage v New Yorku, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum SNP v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě a Muzeum židovské kultury v Bratislavě.

Také v uplynulém roce pokračovala všestranná podpora aktivit Památníku Terezín, poskytovaná spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Neoddělitelnou součástí mezinárodní spolupráce Památníku Terezín v současnosti představuje činnost jeho zástupců v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezinárodní organizace Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (ITF), která sdružuje již 27 členských zemí. Pracovníci Památníku Terezín jsou členy delegace České republiky v ITF a pracují v jejích stálých odborných komisích (Akademická a Komise pro památníky).

Další významnou mezinárodní organizací je Mezinárodní organizace muzeí ICOM, v níž je zastoupeno již 127 členských zemí. Památník Terezín je zapojen do činnosti sekce IC MEMO, která sdružuje památníky a muzea zločinů proti lidskosti spáchaných státními režimy. Jeho zástupce je již třetím rokem jejím předsedou.

Památník Terezín je rovněž členem mezinárodního sdružení International Coalition of Sites of Conscience. V tomto sdružení Památník Terezín reprezentuje místa spojená s nacistickou genocidou Židů. Je rovněž zastoupen v Kuratoriu bavorských památníků a v Mezinárodním fóru Mauthausen. V obou těchto sdruženích si zástupci památníků nacistické perzekuce a organizací bývalých vězňů z různých zemí vyměňují informace a posuzují koncepční návrhy týkající se současné i budoucí činnosti památníků.

Specifickou oblast mezinárodní spolupráce představuje vzdělávací činnost, jež je zejména v případě speciálních seminářů pro učitele uskutečňována ve spolupráci s partnerskými institucemi v Izraeli, Německu a Polsku. University of South California Shoah Foundation Institute (Institut Nadace Šoa při Univerzitě Jižní Kalifornie) spolupracoval se vzdělávacím oddělením Památníku Terezín při tvorbě některých vzdělávacích materiálů.

Další oblast zahraničních styků Památníku Terezín představuje péče o stálé expozice České republiky v bývalých koncentračních táborech Osvětim a Ravensbrück, které Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky vytvořil a spravuje.

Trvalou součástí zahraničních kontaktů byly i v uplynulém roce společné akce se zahraničními partnerskými institucemi, zvláště účast odborných pracovníků na konferencích a seminářích pořádaných těmito institucemi.

Oblast zahraničních styků zahrnuje i povinnou kurýrní činnost při zapůjčování exponátů ze sbírek Památníku Terezín do zahraničí a poté při jejich navrácení.

Charakteru uvedených styků a forem spolupráce odpovídala rovněž struktura zahraničních služebních cest pracovníků. Ty byly věnovány studiu v zahraničních archivech (Berlín, Varšava), účasti na mezinárodních konferencích a seminářích (Osvětim, Jeruzalém, Berlín, Memphis, Flossenbürg, Zvolen, Wrocław, Banská Bystrica), kurýrním cestám při doprovodu výstavních exponátů ze sbírek Památníku Terezín (Dessau, Berlín, Osvětim, Pirna), kontrolám zahraničních expozic spravovaných Památníkem Terezín (Osvětim, Ravensbrück), účasti na jednáních vyplývajících z členství v mezinárodních institucích (Berlín, Mauthausen, Mnichov, Paříž, Oslo, Trondheim, Šanghaj) a návštěv zahraničních výstav (Berlín).

ČESTNÝ VÝBOR ŘEDITELŮ MUZEA GHETTA V TEREZÍNĚ

Od založení Muzea ghetta v Terezíně zaštiťuje činnost této součásti Památníku Terezín Čestný výbor ředitelů, sdružující význačné osobnosti politického, hospodářského, vědeckého a kulturního života z různých zemí. V uplynulém roce byli jeho členy:

- Yehuda Bauer
- Helen Epstein
- Sir Martin Gilbert
- Hana Greenfield
- Václav Havel
- Thomas O. Hecht
- Zuzana Justman
- Tomáš Kraus
- Ronald S. Lauder
- Mark D. Ludwig
- Arnošt Lustig
- Charles I. Petschek
- Artur Schneier
- Mark E. Talisman
- James E. Young
- Hans Westra

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Výzkumnou činnost provádělo historické oddělení ve spolupráci s odděleními dalšími – dokumentačním, sbírkových a vzdělávacím, jejichž pracovníci se tak jako v minulých letech podíleli na řešení některých dílčích úkolů. Dlouhodobě je tato badatelská činnost zaměřena na soustavný výzkum nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích, jejichž vývoj je sledován v širších souvislostech okupační politiky Hitlerova Německa. Vedle dalšího objasňování osudů různých skupin vězňů ve zmíněných zařízeních, ale i v místech, kam byli odtud dále deportováni, probíhal i výzkum vývoje a úlohy potlačovacích složek okupačního aparátu a dalších souvisejících témat.

Uvedený výzkum zahrnoval studium v domácích i zahraničních archivech a spolupráci s odbornými pracovišti i individuálními badateli jak v České republice, tak v dalších zemích. Na úrovni institucí pokračovala výměna informací a materiálů, jakož i účast na konferencích a seminářích konaných o problematice, která je společnou oblastí výzkumu. V průběhu roku se v České republice taková setkání konala v Praze, Hradci Králové a Plzni, v zahraničí se pracovníci historického oddělení zúčastnili jednání v Banské Bystrici, Zvolenu, Vratislavi (Wrocław) a Flossenbürgu. V měsíci září (14. – 16.) naopak Památník Terezín uspořádal z pověření výboru památníků IC MEMO, který je součástí mezinárodní organizace muzeí ICOM, konferenci „Historie a její prezentace: Místa nacistické perzekuce“, jíž se zúčastnili historici z mnoha zemí světa.

Pokračovaly rovněž práce na vytváření databází bývalých vězňů nacistických represivních zařízení. Na tomto poli bylo vykonáno mnoho již v uplynulých letech, kdy vznikla databáze bývalých vězňů terezínského ghetta, jejímž hlavním nositelem je Institut Terezínské iniciativy. Památník Terezín na doplňování a využívání této databáze úzce spolupracuje. Hlavní pozornost byla soustředěna na budování databáze bývalých vězňů policejní věznice gestapa v terezínské Malé pevnosti a pokračovaly i práce na doplňování databází vězňů koncentračního tábora v Litoměřicích a dalších poboček kmenového koncentračního tábora Flossenbürg na území českých zemí, databází vězňů koncentračních táborů v Ravensbrücku a Mauthausenu, jakož i databáze těch vězňů, kteří dorazili do Terezína v tzv. evakuačních transportech a pochodech smrti v samotném závěru války. Při této činnosti se dále rozšířila spolupráce s odborníky ze zahraničí, především z řad pracovníků partnerských institucí. Výrazem toho se stalo i uspořádání mezinárodního workshopu o této problematice, který proběhl ve dnech 15. a 16. října v prostorách Památníku Terezín a na němž jeho pracovníci pronesli několik příspěvků.

Výrazem mezinárodní spolupráce se stala také realizace trojstranného výzkumného a výstavního česko-německo-rakouského projektu, který se zaměřil na připome-

nutí nacistického programu eutanázie. Jeho hlavním výstupem se stala putovní výstava „Nehodné žití“, na jejíž přípravě se historické oddělení podílelo. Výstava byla v Památníku Terezín přístupna veřejnosti v říjnu a listopadu.

Výzkumná práce byla na úseku dějin terezínského ghetta zaměřena především na objasnění postupu okupačních orgánů při přípravě genocidy Židů, postavení židovské samosprávy v terezínském ghettu a úlohu kulturního života v životě vězňů ghetta. Objasnění této problematiky souviselo s prací na přípravě vydání publikace o životě a díle F. P. Kiena, vůdčího představitele kultury v ghettu, jakož i na přípravě velké jubilejní výstavy o této výjimečné osobnosti. Dalším výzkumným úkolem bylo objasnění místa českých Židů v realizaci obludného nacistického plánu eutanázie. Jeho hlavním výstupem byla výše zmíněná výstava. Dalšími výzkumnými úkoly bylo objasnění průběhu holokaustu v odtrženém pohraničí českých zemí a činnosti tzv. venkovních komand vysílaných k pracovnímu nasazení mimo území terezínského ghetta.

Na úseku dějin policejní věznice gestapa v Malé pevnosti pokračoval výzkum systému nacistického potlačovacího aparátu s důrazem na jeho složky působící v Terezíně, dále průběhu velké zatýkácké akce „Gitter“ a jejího vztahu k historii Malé pevnosti, úlohy osobnosti bývalého československého ministra zahraničních věcí a pozdějšího vězně Malé pevnosti dr. Kamila Krofty. Pokračovalo rovněž zpracovávání části pozůstalosti Zdeňka Jelínka a pro potřeby vzdělávacího oddělení bylo zahájeno vytváření virtuální expozice využívající sbírek Památníku Terezín pro počítačovou učebnu.

Pokračoval i výzkum dějin koncentračního tábora v Litoměřicích, zaměřený především na objasnění úlohy vězeňské samosprávy v táboře. Významným výstupem tohoto výzkumu se stalo lokalizování veřejnosti doposud neznámého masového hrobu jeho vězňů. Dokončena byla také celková revize údajů uvedených na náhrobcích na Národním hřbitově v předpolí Malé pevnosti v Terezíně.

Pověřená pracovnice historického oddělení zajišťovala redakčně přípravu vydání odborné ročenky Památníku Terezín „Terezínské listy“, další pracovníci do ní pak připravili odborné stati a zprávy. Příspěvky pracovníků oddělení byly připraveny také do dalších periodik a jiných médií. Průběžně byly doplňovány internetové stránky Památníku Terezín, na nichž počaly být zveřejňovány digitalizované dokumenty z jeho sbírek.

Pracovníci historického oddělení zajišťovali rovněž přednášky pro vzdělávací programy Památníku Terezín, působili pedagogicky na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a konzultovali práce vysokoškolských studentů zaměřené na problematiku, která je předmětem jejich činnosti. Ve značné míře vyhledávali informace o bývalých vězňích na vyžádání úřadů nebo příbuzných a poskytovali informace a konzultace badatelům, pracovníkům médií a dalším zájemcům.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních a středních škol, vysokoškolské studenty a pedagogy prostřednictvím svého vzdělávacího oddělení. V roce 2009 bylo pro české školy uspořádáno 97 jednodenních a 32 vícedenních seminářů, spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy a samostatnými tvůrčími aktivitami. Nabídky vzdělávacího oddělení však nevyužívají pouze skupiny žáků českých škol, ale také ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 29 na vícedenní a 23 na jednodenní semináře. Na zajištění jejich programu se významně podíleli dobrovolní pracovníci z Rakouska a Německa, vysílaní organizacemi Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku. Vedle toho byl také uspořádán seminář pro jazykově smíšenou skupinu mládeže z České republiky a Švédska.

Vzdělávací oddělení se ovšem v uplynulém roce, stejně jako v letech minulých, nespecializovalo pouze na práci se školní mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Na jaře se uskutečnily dva základní třídenní semináře s názvem „Jak vyučovat o holokaustu“, jejichž program zajišťovali lektoři Památníku Terezín, Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak bylo uspořádáno nadstavbové setkání k semináři výše jmenovanému pod názvem „Holokaust ve vzdělávání“. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých podmínkách nacistickým Německem okupované Evropy a seznámení s příklady metodických postupů ve výuce této problematiky, které jsou uplatňovány v zahraničí. Vedle pěti domácích lektorů na něm vystoupilo rovněž šest lektorů ze zahraničí. Vybraní pedagogové, kteří absolvovali výše zmiňované semináře v minulých letech, se pak účastnili nadstavbových školení ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a v Památníku Yad Vashem v Jeruzalémě. Celkem se všech stupňů pedagogických seminářů v roce 2009 zúčastnilo 222 učitelů. Vedle toho také proběhlo dvoudenní školení pro pracovníky České školní inspekce, kterého se účastnilo třicet inspektorů z celé republiky, a již tradiční pedagogický česko-braniborský seminář organizovaný ve spolupráci s Národním institutem dalšího vzdělávání (NIDV) a Regionale Arbeitsstellen für Ausländerfragen, Jugendarbeit und Schule, Brandenburg (RAA, Brandenburg) s 35 účastníky ze spolkové republiky Braniborsko a z České republiky.

V první polovině roku 2009 organizoval Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěž umělecké tvořivosti se zaměřením na problematiku rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace, ale i na problémy dneška. Jednalo se o XV. ročník literární a XIII. ročník výtvarné soutěže, které proběhly pod společ-

ným mottem „Já a válka?“. Téma bylo zvoleno s přihlédnutím k 70. výročí vypuknutí druhé světové války. Do soutěží se přihlásilo na 950 žáků a studentů ze základních a středních škol. Uskutečnit se mohly rovněž díky finančnímu daru Hany Greenfieldové, bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela jako v minulých letech také Terezínská iniciativa, jež hradí zvláštní cenu Erika Poláka, udílenou mimořádně zdařilým dílům vzdělávací komisi této organizace.

Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží v minulých letech, bylo pořádáno celkem sedm výstav (dvě v Mostě a po jedné v Litoměřicích, Lounech, Slaném, Teplicích a Terezíně).

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku 2009 opět podílelo na zajišťování speciálních výzkumných úkolů posluchačů vysokých škol, a to nejen formou konzultací jejich seminárních a diplomových prací, ale také jinými formami, např. vedením studentů historie Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, kteří prováděli v Památníku Terezín odbornou učitelskou praxi.

Na úseku ediční činnosti byla vzdělávacím oddělením připravena čtyři čísla Zpravodaje – vzdělávacího a informačního bulletinu Památníku Terezín, dále katalog prací zaslaných do výtvarné a literární soutěže, které proběhly v roce 2008 pod názvem „Jak viděli a vidí svět?“, soubory pracovních listů pro práci školních skupin v expozici Muzea ghetta, pracovní list k problematice popírání holokaustu a metodická příručka pro učitele „Ghetto Terezín, holokaust a dnešek“. Tato publikace je jedním z výstupů projektu, který probíhal v letech 2007–2009 v úzké spolupráci s USC (University of South California) Shoah Foundation Institute. Jeho cílem bylo vytvoření nových metodických postupů a didaktických pomůcek, které by byly používány nejen při práci vzdělávacího oddělení Památníku Terezín se školními skupinami, ale staly se také pomůckou pro práci učitelů na školách. Publikace je dostupná také v elektronické verzi na internetových stránkách USC Shoah Foundation Institute.

Pracovníci vzdělávacího oddělení se v průběhu roku zúčastnili několika odborných konferencí a seminářů a přednesli na nich své příspěvky. Publikovali rovněž své články v odborném i denním tisku.

DOKUMENTACE A SBÍRKY

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

Do sbírkové evidence bylo na dokumentačním oddělení zapsáno 17 přírůstkových čísel písemností (170 kusů). Přírůstky byly získány převážně darem nebo nákupem, v jednom případě převodem z jiné instituce. Významnými přírůstky byly dvě kartotéky prominentních vězňů ghetta Terezín, třebaže se nezachovaly v úplnosti. Další významnou akvizici představuje pozůstalost Františka Šetka, vězněného postupně v Mladé Boleslavi, v Malé pevnosti Terezín a v Osvětimi.

Do pomocného materiálu bylo v archivu a fotoarchivu zaevidováno celkem 61 přírůstkových čísel.

Ve druhém stupni evidence sbírek bylo zpracováno 124 inventárních čísel písemných materiálů.

Do elektronické podoby bylo retrospektivně převedeno v archivu 1 994 inventárních karet sbírkových předmětů. Přepis inventárních karet byl tím dokončen. V následujícím období bude prováděna kontrola úplnosti údajů a správnosti přepisu.

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 674 inventárních čísel písemných materiálů a 50 inventárních čísel fotografií. Současně byl proveden výběr značného množství poškozených písemností ke konzervaci.

V archivu a fotoarchivu se v průběhu roku uskutečnilo celkem 132 badatelských návštěv. Na 400 žádostí o informace, případně o zhotovení kopií, bylo vyřízeno písemně.

Dokumentátor pořídil 13 962 digitálních snímků. Jednalo se především o záběry ze vzpomínkových akcí Památníku Terezín a snímky dokumentů z Národního archivu pro potřeby výzkumu historického oddělení (kartotéky koncentračních táborů Buchenwald, Mauthausen a Dachau).

Pro externí žadatele oddělení zhotovilo 1 108 listů černobílých xeroxů a 853 skenů.

Pro potřeby odborných oddělení Památníku Terezín bylo zhotoveno 393 listů černobílých xeroxů a 979 skenů.

Externí konzervátoři provedli konzervaci části písemností vybraných k ošetření při inventuře v roce 2008 (celkem 482 listů a jedna kniha). Konzervátor Památníku dokončil konzervaci plánů káznice Bayreuth poškozených povodní v roce 2002 a ošetřil nové přírůstky do sbírek, které vyžadovaly konzervaci (105 listů).

V odborné knihovně bylo katalogizováno 360 nových publikací (z toho 105 cizojazyčných). Do detašované knihovny v Muzeu ghetta bylo předáno 80 nových knih pro potřeby vzdělávacího oddělení. Do knihovní databáze bylo retrospektivně zpracováno 2 100 knih. Pro badatele bylo zhotoveno 450 listů xeroxových kopií. Pravidelně

byla prováděna excerpce tisku z domácích i zahraničních periodik a zajišťována výpůjční služba (na 700 zápůjček).

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Sbírkové oddělení v roce 2009 rozšířilo svůj sbírkový fond dary, nákupy a převodem. Darem byly získány čtyři kresby z policejní věznice v Malé pevnosti od autorů Antonína Bareše, Karla Štěcha a Stanislava Geislera. Dále získal Památník Terezín tímto způsobem pět trojrozměrných předmětů. Nákupy byla sbírka obohacena o devět grafik Jiřího Sozanského, dva obrazy Jaroslava Hovadíka a dva obrazy Františka Kováře, dvě kresby Marcuse Willenberga, album a dvě kresby Maxe Bermanna, kresbu Miry Benešové a kresbu neznámého autora. Byla zakoupena také bicí souprava používaná v terezínském ghettu. Převodem z Archivu Akademie věd České republiky byla získána kresba Karla Fleischmanna.

V chronologické evidenci bylo zpracováno 62 přírůstkových čísel. Digitalizováno a současně revidováno a doplněno bylo 2 501 katalogových záznamů výtvarných děl, trojrozměrných předmětů a listinného materiálu.

Inventarizace byla provedena v pěti depozitářích z důvodu změny správce těchto depozitářů. Při inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 1 479 sbírkových předmětů výtvarných i trojrozměrných.

Sbírkové oddělení poskytlo odborné služby 44 domácím i zahraničním badatelům. Písemně byly poskytnuty informace 56 žadatelům. Pracovníci sbírkového oddělení zajišťovali rovněž zápůjčky sbírkových předmětů pro výstavní účely včetně jejich přepravy. Odborně se podíleli na přípravě a realizaci výstavy „Franz Peter Kien“ a vydání doprovodné publikace. Společně se Severočeskou galerií výtvarného umění v Litoměřicích připravilo sbírkové oddělení výstavu „Poklady“, která prezentovala výběr ze sbírek obou institucí v pražském Klementinu.

V průběhu roku bylo pro žadatele zhotoveno 458 xeroxových kopií kreseb a dokumentů. Pro výstavní, studijní a publikační účely bylo pořízeno 698 digitálních fotografií a skenů sbírkových předmětů.

V průběhu roku bylo zrestaurováno 84 výtvarných děl externími restaurátory. Vlastní restaurátor ošetřil 117 trojrozměrných exponátů, restauroval 134 kreseb, 57 map a plánů, jakož i čtyři knihy. Průběžně ošetřoval exponáty pro výstavy.

■ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín splnil veškeré závazné ukazatele a hospodaření účetního roku 2009 skončilo k 31. prosinci 2009 vyrovnaným výsledkem. Toho se podařilo dosáhnout především velmi výraznými úspornými opatřeními, vyvolanými dlouhodobě se snižujícími výnosy z prodeje služeb v důsledku celkové ekonomické situace ovlivněné finanční krizí. Snížení uvedených výnosů bylo dáno především poklesem návštěvnosti.

Celkové náklady Památníku Terezín na konci roku 2009 činily 75 518 tis. Kč, celkové výnosy rovněž 75 518 tis. Kč. Upravený rozpočet představuje v nákladové oblasti celkový objem 77 320 tis. Kč. Díky tomu tak Památník Terezín dosáhl ve skutečnosti i ve výnosové oblasti za rok 2009 nákladů nižších o 1 802 tis. Kč oproti plánu přijetím zmíněných úsporných opatření, zejména na úseku oprav nemovitého majetku. I přes zlepšení výsledků tržeb ze vstupného ve druhé polovině roku se nepodařilo dosáhnout plánované úrovně, tím méně pak skutečnosti roku 2008. Tržby ze vstupného byly oproti roku 2008 nižší o 5 %, což představuje objem 1 753 tis. Kč. S nižší návštěvností byl spojen i pokles ostatních tržeb, a to zejména v příjmech z parkovného a prodeje upomínkových předmětů.

V průběhu roku 2009 provedlo Ministerstvo kultury České republiky celkem devět rozpočtových úprav, z nichž jedna se týkala vnitřní úpravy rozpočtu. Další rozpočtová opatření se vztahovala na podporu kulturních aktivit, podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovu.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2009 V TISÍCÍCH KČ:

Výnosy:

a) vstupné.....	31 062
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	32 696
c) využití rezervních fondů.....	2 738
d) ostatní příjmy.....	9 022

Náklady:

e) materiálové náklady a energie.....	11 343
f) osobní náklady.....	31 532
g) ostatní náklady (služby, opravy).....	32 643

ROZVAHA (BALANCE)
sestavená k 31. 12. 2009 (v tis. Kč na dvě des. místa)

Název položky	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
STÁLÁ AKTIVA	1	51 529,34	49 575,54
NEHMOTNÉ VÝSLEDKY VÝZKUMU A VÝVOJE	2	0	0
SOFTWARE	3	99,75	99,75
OCENITELNÁ PRÁVA	4	0	0
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	5	1 534,38	1 638,07
OSTATNÍ NEHMOTNÝ DLOUHODOBÝ MAJETEK	6	2 526,04	2 526,04
POŘÍZENÍ DNM	7	0	0
ZÁLOHY NA DNM	8	0	0
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK CELKEM	9	4 160,17	4 263,86
OPRÁVKY K NEH.VÝSLEDKŮM VÝZKUMU A VÝVOJE	10	0	0
OPRÁVKY K SW	11	-27,93	-33,92
OPRÁVKY K OCENITELNÝM PRÁVŮM	12	0	0
OPRÁVKY K DDNM	13	-1 534,38	-1 638,07
OPRÁVKY K OSTATNÍMU DNM	14	-757,82	-1010,42
OPRÁVKY K DNM CELKEM	15	-2 320,13	-2 682,41
POZEMKY	16	1 300,32	1 300,32
UMĚLECKÁ DÍLA A PŘEDMĚTY	17	1 970,00	1 970,00
STAVBY	18	39 159,13	39 159,13
SAMOSTATNÉ MOVITÉ VĚCI A SOUBORY MOV. VĚCÍ	19	27 850,21	31 349,67
PĚSTITELSKÉ CELKY TRVALÝCH POROSTŮ	20	18	18
ZÁKLADNÍ STÁDO	21	0	0
DROBNÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	22	31 019,66	31 578,91
OSTATNÍ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	23	0	0
NEDOKONČENÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	24	3 279,00	718,43
POSKYTNUTÉ ZÁLOHY NA DHM	25	0	0
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK CELKEM	26	104 596,32	106 094,46
OPRÁVKY KE STAVBÁM	27	-5 721,84	-6 409,02
OPRÁVKY K SAMOSTATNÝM MOVITÝM VĚCEM	28	-18 165,52	-20 112,44
OPRÁVKY K PĚSTITELSKÝM POROSTŮM	29	0	0
OPRÁVKY K ZÁKLADNÍMU STÁDU	30	0	0
OPRÁVKY K DDHM	31	-31 019,66	-31 578,91
OPRÁVKY K OSTATNÍMU DLOUHODOBÉMU HMOTNÉMU MAJETKU	32	0	0
OPRÁVKY K DHM CELKEM	33	-54 907,02	-58 100,37
MAJETKOVÉ ÚČASTI V OSOBÁCH S ROZHODUJÍCÍM VLIVEM	34	0	0
MAJETKOVÉ ÚČASTI V OSOBÁCH S PODSTATNÝM VLIVEM	35	0	0
DLUŽNÉ CENNÉ PAPIRY DO SPLATNOSTI	36	0	0
PŮJČKY OSOBÁM VE SKUPINĚ	37	0	0
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ PŮJČKY	38	0	0
OSTATNÍ DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	39	0	0
POŘÍZENÍ DLOUH.FIN.MAJETKU	40	0	0
DLOUHOD.FIN.MAJETEK CELKEM	41	0	0
MAJETEK PŘEVZATÝ K PRIVATIZACI	204	0	0
MAJETEK PŘEVZATÝ K PRIVATIZACI V PRONÁJMU	205	0	0
MAJETEK PŘEVZATÝ K PROVATIZACI CELKEM	206	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	42	20 548,67	17 379,90
MATERIÁL NA SKLADĚ	43	850,56	1353,2
POŘÍZENÍ MATERIÁLU	44	0	0
NEDOKONČENÁ VÝROBA	45	0	0
POLOTOVARY	46	0	0
VÝROBKY	47	0	0

ZVÍRATA	48	0	2
ZBOŽÍ NA SKLADĚ	49	8 312,94	7 705,34
POŘÍZENÍ ZBOŽÍ	50	0	0
ZÁSOBY CELKEM	51	9 163,50	9 060,54
ODBĚRATELÉ	52	147,16	109,9
SMĚNKY K INKASU	53	0	0
POHLEDÁVKY ZA CENNÉ PAPIRY	54	0	0
POSKYTNUTÉ PROVOZNÍ ZÁLOHY	55	1 251,20	551,03
POHLEDÁVKY ZA ROZPOČTOVANÉ PŘÍJMY	56	0	0
OSTATNÍ POHLEDÁVKY	57	0	13,22
SOUČET	58	1 398,36	674,15
POHLEDÁVKY KE SDRUŽENÍ	59	0	0
SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	60	0	0
DAŇ Z PŘÍJMU	61	102,36	266,72
OSTATNÍ PŘÍMÉ DANĚ	62	0	0
DPH	63	0	0
OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	64	11,1	4,26
POHLEDÁVKY Z TERM.OPERACÍ	65	0	0
SOUČET	66	113,46	270,98
NÁROKY NA DOTACE	67	0	0
NÁROKY NA DOTACE OD ÚSC	68	0	0
SOUČET	69	0	0
POHLEDÁVKY ZA ZAMĚSTNANCI	70	0	17,39
POHLEDÁVKY Z DLUHOPISŮ	71	0	0
JINÉ POHLEDÁVKY	72	0	0
OPRAVNÁ POLOŽKA K POHLEDÁVKÁM	73	0	0
SOUČET	74	0	17,39
SOUČET POHLEDÁVKY CELKEM	75	1 511,82	962,52
POKLADNA	76	50,84	47,21
PENÍZE NA CESTĚ	77	0	0
CENINY	78	6,19	2,43
SOUČET	79	57,03	49,64
BĚŽNÝ ÚČET	80	8 611,91	6 581,25
ÚČET FKSP	81	166,09	193,37
OSTATNÍ BĚŽNÉ ÚČTY	82	217,8	217,89
SOUČET	83	8 995,80	6 992,51
MAJETKOVÉ CENNÉ PAPIRY K OBCHODOVÁNÍ	84	0	0
DLUŽNÉ CENNÉ PAPIRY K OBCHODOVÁNÍ	85	0	0
OSTATNÍ CENNÉ PAPIRY	86	0	0
POŘÍZENÍ FINANČNÍHO MAJETKU	87	0	0
SOUČET	88	0	0
FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	89	9 052,83	7 042,15
ZÁKLADNÍ BÚ	90	0	0
VKLADOVÝ VÝDAJOVÝ ÚČET	91	0	0
PŘÍJMOVÝ ÚČET	92	0	0
BÚ PENĚŽNÍHO FONDU	93	0	0
BÚ STÁTNÍCH FONDŮ	94	0	0
BÚ FINANČNÍCH FONDŮ	95	0	0
SOUČET	96	0	0
POSKYTNUTÉ DOTACE OSS	97	0	0
POSKYTNUTÉ DOTACE VÝDAJ.ÚČTU	98	0	0
POSKYTNUTÉ DOTACE PŘÍSP.ORG.	99	0	0
DOTACE OST.SUBJEKTŮM	100	0	0

DOTACE PŘÍSPĚV. ORGANIZACÍM	101	0	0
DOTACE OSTATNÍM	102	0	0
SOUČET	103	0	0
NAVR.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY	104	0	0
FIN.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG.	105	0	0
FIN.VÝPOMOCI PO	106	0	0
FIN.VÝPOMOCI OST.ORG.	107	0	0
FIN.VÝPOMOCI FO	108	0	0
SOUČET	109	0	0
LIMITY VÝDAJŮ	110	0	0
ZÚČTOVÁNÍ VÝDAJŮ ÚSC	111	0	0
MATERIÁLNÍ NÁKLADY	112	0	0
SLUŽBY A NÁKLADY NEV. POVAHY	113	0	0
CESTOVNÉ	114	0	0
MZDOVÉ A OSTATNÍ ON	115	0	0
DÁVKY SOC.ZABEZPEČENÍ	116	0	0
MANKA A ŠKODY	117	0	0
SOUČET	118	0	0
SOUČET	119	0	0
NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	120	696,46	314,67
PŘÍJMY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	121	124,06	0,02
KURZOVÉ ROZDÍLY AKTIVNÍ	122	0	0
DOHADNÉ ÚČTY AKTIVNÍ	123	0	0
SOUČET	124	820,52	314,69
AKTIVA CELKEM	125	72 078,01	66 955,44
VLASTNÍ ZDROJE	126	63 612,34	60 859,34
FOND DLOUHODOBÉHO MAJETKU	127	51 529,34	49 575,54
FOND OBĚŽNÝCH AKTIV	128	2 044,42	2 044,42
FOND HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI	129	0	0
OCEŇOVACÍ ROZDÍLY	130	0	0
MAJETKOVÉ FONDY CELKEM	131	53 573,76	51 619,96
FOND PRIVATIZACE	211	0	0
OSTATNÍ FONDY	212	0	0
SOUČET	213	0	0
FOND ODMĚN	132	2 352,82	1 485,16
FKSP	133	177,77	218,22
FOND REZERVNÍ	134	4 829,02	3 673,94
FOND REPRODUKCE MAJETKU	135	1 651,36	3 862,06
PENĚŽNÍ FONDY	136	0	0
OSTATNÍ FINANČNÍ FONDY	137	0	0
SOUČET	138	9 010,97	9 239,38
STÁTNÍ FONDY	139	0	0
OSTATNÍ ZVLÁŠTNÍ FONDY	140	0	0
SOUČET	141	0	0
FIN.VÝDAJŮ OSS	142	0	0
FIN.VÝDAJŮ ÚSC	143	0	0
BŮ K LIMITŮM OSS	144	0	0
VYÚČT.ROZP.PŘÍJMŮ OSS	145	0	0
VYÚČT.ROZP.PŘÍJMŮ ÚSC	146	0	0
VYÚČT.PŘÍJMU Z FIN.MAJETKU OSS	147	0	0
VYÚČT.PŘÍJMU Z FIN.MAJETKU ÚSC	148	0	0
ZÚČTOVÁNÍ PŘÍJMŮ ÚSC	149	0	0
PŘIJATÉ NAVR.VÝPOMOCI	150	0	0

SOUČET	151	0	0
HV BĚŽNÉHO OBDOBÍ	152	1 027,61	0,00
NEROZDĚLENÝ ZISK Z MIN.OBDOBÍ	153	0	0
HV VE SCHVALOVACÍM ŘÍZENÍ	154	0	0
PŘÍJMY A VÝDAJE Z MIN.LET	155	0	0
SALDO VÝDAJŮ A NÁKLADŮ	156	0	0
SALDO PŘÍJMŮ A VÝNOSŮ	157	0	0
SOUČET	158	1 027,61	0,00
CIZÍ ZDROJE	159	8 465,67	6 096,10
REZERVY ZÁKONNÉ	160	0	0
EMITOVANÉ DLUHOPISY	161	0	0
ZÁVAZKY Z PRONÁJMŮ	162	0	0
DLOUH.PŘIJATÉ ZÁLOHY	163	0	0
DLOUHODOBÉ SMĚNKY	164	0	0
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	165	0	0
SOUČET	166	0	0
DODAVATELÉ	167	2 022,46	1 508,25
SMĚNKY K ÚHRADĚ	168	0	0
PŘIJATÉ ZÁLOHY	169	0	0,2
OSTATNÍ ZÁVAZKY	170	1 459,84	298,61
POHLEDÁVKY Z TERM.OPERACÍ	171	0	0
SOUČET	172	3 482,30	1 807,06
ZÁVAZKY Z CENNÝCH PAPÍRŮ	173	0	0
ZÁVAZKY K ÚČAST. SDRUŽENÍ	174	0	0
SOUČET	175	0	0
ZAMĚSTNANCI	176	704,41	748,26
OSTATNÍ ZÁVAZKY VŮČI ZAMĚSTNANCŮM	177	609,03	678,71
SOUČET	178	1 313,44	1 426,97
ZÁVAZKY SOC. A ZDRAV. ZABEZP.	179	739,11	713,71
DAŇ Z PŘÍJMŮ	180	0	0
OSTATNÍ PŘÍMÉ DANĚ	181	77,75	108,65
DPH	182	49,69	87,05
OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	183	0	0
SOUČET	184	127,44	195,7
VYPOŘÁDÁNÍ SE SR	185	0	0
VYPOŘÁDÁNÍ PŘEPLATKU	186	0	0
SOUČET	187	0	0
JINÉ ZÁVAZKY	188	0	0
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY CELKEM	189	5 662,29	4 143,44
DLOUHODOBÉ ÚVĚRY	190	0	0
KRÁTKODOBÉ ÚVĚRY	191	0	0
ESKONTOVANÉ DLUHOPISY	192	0	0
EMITOVANÉ DLUHOPISY	193	0	0
KRÁTKODOBÉ FIN.VÝPOMOCI	194	0	0
SOUČET	195	0	0
SOUČET	196	0	0
VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	197	0,19	0,41
VÝNOSY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	198	1 596,33	1 385,79
KURZOVÉ ROZDÍLY PASÍVNÍ	199	0	0
DOHADNÉ ÚČTY PASÍVNÍ	200	1 206,86	566,46
SOUČET	201	2 803,38	1 952,66
PASIVA CELKEM	202	72 078,01	66 955,44

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2009 (v tis. Kč na dvě des. místa)

účet	Název položky	hlavní činnost
501	SPOTŘEBA MATERIÁLU	5 954,63
502	SPOTŘEBA ENERGIE	5 388,65
503	SPOTŘEBA OST.NESKLADOVATELNÝCH DODÁVEK	0
504	PRODANÉ ZBOŽÍ	2 162,31
511	OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ	8 098,57
512	CESTOVNÉ	782,74
513	NÁKLADY NA REPREZENTACI	216,5
518	OSTATNÍ SLUŽBY	14 983,17
521	MZDOVÉ NÁKLADY	23 633,57
524	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	7 387,72
525	OSTATNÍ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	0
527	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ NÁKLADY	468,62
528	OSTATNÍ SOCIÁLNÍ NÁKLADY	42,3
531	SILNIČNÍ DAŇ	30,84
532	DAŇ Z NEMOVITOSTÍ	5,4
538	OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	9,94
541	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROKY	0
542	OSTATNÍ POKUTY A PENÁLE	0,59
543	ODPIS NEDOBYTNÉ POHLEDÁVKY	6,67
544	ÚROKY	0
545	KURZOVÉ ZTRÁTY	24,04
546	DARY	0
548	MANKA A ŠKODY	0,83
549	JINÉ OSTATNÍ NÁKLADY	3 428,13
551	ODPISY DNM A DHM	2 892,70
552	ZC PRODANÉHO MAJETKU	0
553	ODPIS POHLEDÁVKY	0
554	PRODANÝ MATERIÁL	0
556	TVORBA ZÁKONNÝCH REZERV	0
559	TVORBA ZÁKONNÝCH OPRAVNÝCH POLOŽEK	0
	NÁKLADY CELKEM	75 517,92
601	TRŽBY ZA VLASTNÍ VÝROBKY	0
602	TRŽBY Z PRODEJE SLUŽEB	36 096,16
604	TRŽBY ZA PRODANÉ ZBOŽÍ	2 764,25
611	ZMĚNA STAVU ZÁSOB NV	0
612	ZMĚNA STAVU ZÁSOB POLOTOVARŮ	0
613	ZMĚNA STAVU ZÁSOB VÝROBKŮ	0
614	ZMĚNA STAVU ZVÍŘAT	0
621	AKTIVACE MATERIÁLU A ZBOŽÍ	30,85
622	AKTIVACE VNITROORGANIZAČNÍCH SLUŽEB	29,6
623	AKTIVACE DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO MAJETKU	0
624	AKTIVACE DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU	0
641	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROKY Z PRODLENÍ	0,57

642	OSTATNÍ POKUTY A PENÁLE	0
643	PLATBA ZA ODEPSANÉ POHLEDÁVKY	0
644	ÚROKY	6,58
645	KURZOVÉ ZISKY	5,58
648	ZÚČTOVÁNÍ FONDU	3 616,45
649	JINÉ OSTATNÍ VÝNOSY	172,13
651	TRŽBY Z PRODEJE MAJETKU	0
652	VÝNOSY Z DLOUHODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU	0
653	TRŽBY Z PRODEJE CENNÝCH PAPÍRŮ A PODÍLŮ	0
654	TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLU	0
655	VÝNOSY Z KRÁTKODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU	0
656	ZÚČTOVÁNÍ ZÁKONNÝCH REZERV	0
659	ZÚČTOVÁNÍ ZÁKONNÝCH OPRAVNÝCH POLOŽEK	0
691	PROVOZNÍ DOTACE	32 795,75
	VÝNOSY CELKEM	75 517,92
	HV PŘED ZDANĚNÍM	0,00
591	DAŇ Z PŘÍJMU	0
595	DODATEČNÉ ODVODY DANĚ Z PŘÍJMU	0
	HV PO ZDANĚNÍ	0,00

PŘÍLOHA
sestavená k 31. 12. 2009 (v tis. Kč na dvě des. místa)

NÁZEV POLOŽKY	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
DOTACE CELKEM NA DLOUHODOBÝ MAJETEK ZE SR	1		
Z TOHO: SYSTÉMOVÉ DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK	2		
Z TOHO: VÝZKUM A VÝVOJ	3		
VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ	4		
INFORMATIKU	5		
INDIVIDUÁLNÍ DOTACE NA JMENOVITÉ AKCE	6		
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY ZE ZAHRANIČÍ NA DLOUHODOBÝ MAJETEK	7		
PŘIJATÉ DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK Z ROZPOČTU ÚSC	8		
PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ ZE SR	9		32 695,75
Z TOHO: PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY NA PROVOZ OD ZŘIZOVATELE	10		32 695,75
Z TOHO: VÝZKUM A VÝVOJ	11		
VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ	12		
INFORMATIKU	13		
PŘIJ.DOT.NA NIV. NÁKL.V ISPROFIN OD ZŘIZOVATELE	14		
PŘIJ.PROSTR.NA VaV OD JINÝCH POSKYTOVATELŮ	15		
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY NA VaV Z ROZP.ÚSC	16		
PŘIJ.PROSTR. NA VaV OD PŘÍJEMCŮ ÚČELOVÉ PODPORY	17		
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY NA PROVOZ ZE ZAHRANIČÍ	18		
PŘIJ.PŘÍSP. A DOTACE CELKEM NA PROVOZ Z ÚSC	19		100
PŘIJ.PŘÍSP. A DOTACE NA PROVOZ Z ROZPOČTŮ SF	50		
PŘIJ.DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK Z ROZPOČTU SF	51		
POSKYTNUTÉ NÁVRATNÉ FIN. VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-KRAJ. ÚŘADU	20		
POSKYTNUTÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-OBCE	21		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -ZE ST.ROZPOČTU	22		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-OD KRAJ. ÚŘADU	23		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -OD OBCE	24		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -OD STÁTNÍCH FONDŮ	25		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY - OD OST.VEŘ. ROZP.	26		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG.-ORG.SLOŽKOU STÁTU	27		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG.-KRAJSKÝM ÚŘADEM	28		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG. - OBCÍ	29		
KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY TUZEMSKÉ	30		
KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY ZAHRANIČNÍ	31		
VYDANÉ KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY V TUZEMSKU	32		
VYDANÉ KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY V ZAHRANIČÍ	33		
OSTATNÍ KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY /FIN.VÝPOMOCI/ TUZEMSKÉ	34		
OSTATNÍ KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY /FIN.VÝPOMOCI/ ZAHRANIČNÍ	35		
SMĚNKY K ÚHRADĚ TUZEMSKÉ	36		
SMĚNKY K ÚHRADĚ ZAHRANIČNÍ	37		
DLOUHODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY TUZEMSKÉ	38		

DLOUHODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY ZAHRANIČNÍ	39		
VYDANÉ DLUHOPISY TUZEMSKÉ	40		
VYDANÉ DLUHOPISY ZAHRANIČNÍ	41		
DLOUHODOBÉ SMĚNKY K ÚHRADĚ TUZEMSKÉ	42		
DLOUHODOBÉ SMĚNKY K ÚHRADĚ ZAHRANIČNÍ	43		
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY TUZEMSKÉ	44		
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY ZAHRANIČNÍ	45		
NAKOUP.DLUHOPISY A SMĚNKY K INKASU CELKEM	46		
Z TOHO: KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY A SMĚNKY ÚSC	47		
KOMUNÁLNÍ DLUHOPISY ÚSC	48		
OST.DLUHOPISY A SMĚNKY VEŘ.ROZPOČTŮ	49		
SPLATNÉ ZÁVAZKY NA SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	52	522,48	481,43
SPLATNÉ ZÁVAZKY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	53	216,63	232,28
EVID.DAŇOVÉ NEDOPLATKY U MÍSTNĚ PŘÍSL.FIN.ORGÁNŮ	54	127,44	195,7

DARY A PŘÍSPĚVKY 2009:

Prostředky získané z darů v roce 2009 činily celkem 3 466 306,41 Kč.

Zvláštní uznání náleží mezi dárci výtvarníkovi a restaurátorovi panu Oldřichu Hejtmánkovi z Prahy, který bezplatně provedl náhradu a rekonstrukci náhrobních destiček na Národním hřbitově v Terezíně. Hodnota jeho daru představuje 2,5 milionu korun a je tak nejvelkorysejším individuálním darem v historii Památníku Terezín.

Dalšími významnými částkami přispěli tito dárci:

- Patrik Mehr a Helen Epstein, USA
- Hanne-Lore Cars-Poessnecker, Německo
- Tereziánská iniciativa, Česká republika
- Martin Lepič, Česká republika
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Margarethe Heukäuffer, Kanada
- The American Jewish Joint Distribution Committee, USA
- Vlastimila Potocká, USA
- Viliam Bartoš, Česká republika
- Milan Flosman, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Dáša Matušíková, Česká republika
- Niedersächsischer Verein zur Förderung von Theresienstadt/Terezín e.V., Německo
- International Coalition of Sites of Conscience, USA
- Chava Pressburger-Ginzová, Izrael
- Seb Schmoller, Velká Británie
- Česká rada pro oběti nacismu, Česká republika
- Růžena Velecká, Česká republika
- Václav Bradáč, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim náleží naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů byly využity pro následující účely :

Tereziánská tryzna.....	20 000,00 Kč
Literární a výtvarná soutěž mládeže	6 000,00 Kč
Mzdové náklady	228 156,00 Kč
Práce s mládeží a činnost vzdělávacího oddělení	626 072,99 Kč
Opravy hřbitovů.....	2 964 477,50 Kč
Výstava a publikace o F. P. Kienovi.....	155 000,00 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

POKRAČOVÁNÍ V ODSTRAŇOVÁNÍ ŠKOD ZPŮSOBENÝCH POVODNĚMI V LETECH 2002 A 2006:

- 40 Sanace podzemního pevnostního systému Malé pevnosti
- 41 Obnova zeleně v areálech Památníku Terežín – živé ploty, stromy
- Oprava fasád objektů Malé pevnosti
- Dokončení dlážděného chodníku na východní straně budovy bývalých stájí
- Realizace odvlhčovacích opatření a restaurování kamenných prvků na budově tzv. Kameru
- Oprava oplocení a zdí kolem tzv. Panského domu a budovy Muzea Malé pevnosti

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE:

- 42 Umístění sousoší akademického sochaře Ladislava Chocholeho
- Dokončení úpravy vzduchotechniky v půdním divadle v Magdeburských kasárnách pro navýšení jejího výkonu
- Oprava havarijního stavu střechy nad bývalou modlitebnou
- Projektová dokumentace na realizaci kamerového systému pro sledování a záznam pohybu v areálu krematoria bývalého koncentračního tábora v Litoměřicích
- Údržba zeleně v objektech Památníku Terežín a na hřbitovech v jeho správě
- Odstraňování náletových dřevin na valech Malé pevnosti
- Běžná údržba objektů Památníku
- Technické zajištění pietních a vzdělávacích akcí, výstav apod.
- Zajišťování autodopravy
- Operativní úkoly

VÝHLED NA ROK 2010

- Konání Terezínské tryzny a dalších vzpomínkových akcí
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích
- Uspořádání odborného semináře k 70. výročí vzniku policejní věznice gestapa v Malé pevnosti
- Doplnování databází bývalých vězňů
- Pokračování sbírkotvorné činnosti
- Vydání Terezínských listů č. 38
- Instalování devíti příležitostných výtvarných a dokumentárních výstav
- Uspořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky
- Uspořádání výtvarné a literární soutěže pro mládež na téma „Jak můžeme dál žít“

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2009

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:

Památník Terezín

411 55 Terezín

Česká republika

Tel.: +420-416 782 131, 416 782 442, 416 782 225

Fax: +420-416 782 245

e-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz

Internet: www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.

Redakční uzávěrka této zprávy: 17. února 2010